

Samenvatting

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) gewijzigd. Een aantal wijzigingen dient voor 1 juli 2024 geïmplementeerd te zijn in iedere gemeenschappelijke regeling. Het gaat dan om nieuwe instrumenten waarmee de raad in een betere informatiepositie wordt gebracht. Het college heeft de raad vorig jaar een achttal ontwerpwijzigingsbesluiten toegezonden. De raad heeft daar op 24 oktober 2023 zijn zienswijze over kenbaar gemaakt.

De zienswijze van de raad en van de overige in de GR-en deelnemende raden, respectievelijk waterschap en provincie zijn door de besturen van deze GR-en grotendeels verwerkt in de ontwerpwijzigingsbesluiten. De zienswijze van de raad van Maastricht is daarbij nagenoeg volledig overgenomen.

De raad heeft op 28 mei 2024 toestemming verleend aan het college om de ontwerpwijzigingsbesluiten vast te stellen. De bijlagen bij dit voorstel geven inzicht in de definitieve vorm van de gewijzigd vast te stellen gemeenschappelijke regelingen.

Beslispunten

Het college besluit:

Kennis genomen hebbend en met inachtneming van de door de raad verleende toestemming d.d. 28 mei 2024 de acht wijzigingsbesluiten overeenkomstig successievelijk de artikelen 1, 51 (RUD Zuid-Limburg), 61 (BsGW) en 95 (HCL) van de Wet gemeenschappelijke regelingen vast te stellen;

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 11 juni 2024:

Conform.

1. Aanleiding

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: WGR) gewijzigd. Het voornaamste doel van de wijziging is het verbeteren van de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen. Dit geschiedt via een versterking van de kaderstellende en controlerende rollen van de raden.

Sommige wijzigingen zijn direct per 1 juli 2022 in werking getreden. Bijvoorbeeld de gewijzigde termijnen rondom de P&C stukken van de gemeenschappelijke regelingen.

Andere wijzigingen dienen voor 1 juli 2024 geïmplementeerd te zijn in iedere gemeenschappelijke regeling. Het gaat dan om nieuwe instrumenten waarmee de raden in een betere informatiepositie worden gebracht.

2. Context

Deze nieuwe instrumenten hebben betrekking op:

- Een facultatieve zienswijzeprocedure voor besluiten

De wetswijziging verplicht om in de regeling af te wegen of en zo ja, op welke andere besluiten (van het openbaar lichaam), de raden in de gelegenheid worden gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

- De participatie van ingezetenen en belanghebbenden

De wetswijziging verplicht om in de regeling afspraken te maken over de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

- Een actieve informatieplicht

De wetswijziging verplicht om in de regeling afspraken te maken over de actief met de raden te delen informatie.

- Een evaluatiebepaling

De wetswijziging verplicht om in de regeling afspraken te maken over de evaluatie.

- Een aanscherping van de uittredingsregeling

De wetwijziging verduidelijkt dat de regeling bepalingen dient in te houden omtrent de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding, waaronder bepalingen omtrent de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon en de deelnemende gemeenten.

De gemeenschappelijke regelingen (BsGW, Geul en Maas, HCL, GGD Zuid-Limburg, Omnibuzz, RUD Zuid-Limburg en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, met uitzondering van KBL) hebben zich in deze laten adviseren door Boels Zanders Advocaten (hierna: BZA) en Coöperacion. Zij zijn als juridisch adviseur opgetreden en hebben het traject begeleid. Ruim twintig Limburgse gemeenschappelijke regelingen hebben aan het gemeenschappelijke traject meegedaan. Het doel daarvan was het komen tot uniforme wijzigingsvoorstellen met toelichting, tot uniforme besluitvorming door colleges en gemeenteraden én tot een uniform aanbiedingsmemo door de gemeenschappelijke regelingen aan de colleges.

Overigens zijn in dit traject - naast de wijzigingen als gevolg van de WGR - ook wijzigingen meegenomen voor alle gemeenschappelijke regelingen die voortvloeien uit de Aanpassingswet Wnra (Wet normalisering rechtspositie ambtenaren) en de Wep (Wet elektronische publicaties). De Aanpassingswet Wnra (in werking getreden op 1 januari 2020) wijzigde de rechtspositie van het personeel van de gemeenschappelijke regelingen. De Wep (in werking getreden op 1 juli 2021) verplicht gemeenschappelijke regelingen om alle officiële publicaties online te zetten. Tevens is – in samenspraak met archiefdeskundigen - tot een nieuwe archiefbepaling gekomen. Dit op verzoek van de Provincie Limburg die om aanscherping van deze bepaling had verzocht.

Ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling van HCL dient hier nog aandacht gevraagd te worden voor het feit dat de minister van OCW ook deelneemt aan de Gemeenschappelijke Regeling HCL. Daarom dient ook de tweede kamer nog in te stemmen met de wijziging van de regeling. De voorhangprocedure bij de Tweede Kamer is voorzien nadat het gemeentelijke wijzigingstraject is doorlopen. In samenspraak met BZA (na ruggespraak ministerie via BZA en HCL) is ervoor gekozen om ook de GR HCL op voorhand vast te stellen en daarna genoemde instemmingsprocedure te volgen.

KBL heeft zich laten adviseren door Proof Adviseurs (Rob de Greef), een organisatieadviesbureau gespecialiseerd in samenwerking in de publieke sector. Er is aangesloten op de wijzigingen die in het traject met BZA en Coöperacion voorgesteld worden. Daarnaast zijn er enkele omissies uit het

verleden opgelost, is er de keuze gemaakt om bevoegdheden over te dragen door middel van delegatie en wijzigt de bestuurssamenstelling als gevolg van de uittreding van gemeente Heerlen.

3. Gewenste situatie

Het voor 1 juli 2024 implementeren van de wijzigingen / nieuwe instrumenten in de gemeenschappelijke regelingen. De wijzigingen / nieuwe instrumenten zijn in een traject – begeleid door BZA en Coöperacion (een samenwerking tussen Boels Zanders Advocaten en Rob de Greef) - tot stand gekomen. Tijdens dit traject heeft overleg plaatsgevonden met de gemeenschappelijke regelingen (de directies), de griffiers, de gemeentesecretarissen, de juristen én met college- en raadsleden.

Argumenten

Op 23 april jongstleden heeft het college besloten - aan de hand van de verwerking door de GR-en van alle ingediende zienswijzen - de raad te verzoeken om toestemming om de acht voornoemde gemeenschappelijke regelingen gewijzigd vast te stellen. (geconsolideerde ontwerp-besluiten) bij dit voorstel. De zienswijzen van de raad de dato 23 oktober 2023 zijn daarbij nagenoeg volledig overgenomen.

In het domein AZ is 14 mei jongstleden ingestemd (hamerstuk) met het voorstel waarna de raad op 28 mei jongstleden toestemming heeft verleend aan het college om de GR-en gewijzigd vast te stellen.

Wat eraan vooraf ging:

Artikel 1, tweede lid van de Wgr (51 (RUD Zuid-Limburg), 61 (BsGW) en 95 (HCL)) bepaalt dat de colleges van burgemeester en wethouders de ontwerpen van de regelingen toezenden aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Dit gebeurt niet alleen als een nieuwe gemeenschappelijke regeling wordt getroffen, maar ook als een bestaande gemeenschappelijke regeling wordt gewijzigd, hetgeen nu het geval is.

Artikel 1, derde lid van de Wgr (51 (RUD Zuid-Limburg), 61 (BsGW) en 95 (HCL)) bepaalt dat de raden van de deelnemende gemeenten bij de colleges van burgemeester en wethouders binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze daarover naar voren kunnen brengen.

Met de mogelijkheid om zienswijzen uit te brengen krijgen de raden een meer sturende positie bij het treffen (of in dit geval: wijzigen) van een collegeregeling.

De bijlagen zijn opgesteld door BZA en Coöperacion in goed overleg met alle betrokkenen.

Zoals al eerder aangegeven hebben de acht voornoemde gemeenschappelijke regelingen zich laten adviseren door BZA en Coöperacion (met uitzondering dus van KBL). Zij hebben daartoe sessies georganiseerd met de gemeenschappelijke regelingen (27 september 2022; 17 januari en 18 april 2023) met de raadsgriffiers (3 november 2022 en 6 maart 2023); met de gemeentesecretarissen (1 juni 2023 en 4 september 2023) én met de coördinerende juristen (28 februari en 25 mei 2023). Ook hebben (digitale) informatiebijeenkomsten plaatsgevonden voor de college- en raadsleden (30 januari, 1 februari, 18 en 20 september 2023).

Deze sessies en informatiebijeenkomsten hebben geleid tot voorstellen voor uniforme wijzigingsvoorstellen met toelichting, tot voorstellen voor uniforme besluitvorming door colleges en gemeenteraden én tot een uniform aanbiedingsmemo door de gemeenschappelijke regelingen aan de colleges. Eveneens is in een sessie met de gemeentesecretarissen van 4 september jl een legal opinion van BZA en Coöperacion besproken waarin een voorstel is opgenomen hoe de handreiking van de Noord-Limburgse gemeenten en de wijzigingsvoorstellen van de gemeenten Voerendaal, Brunssum en Stein verwerkt zouden kunnen worden in de ontwerp-gemeenschappelijke regelingen.

In aanvulling op het vorenstaande is ter kennisname op 15 september daaraanvolgend ontvangen een concept-zienswijze namens de gemeenteraad van Maastricht. Uniforme voorstellen voor de verwerking van de zienswijzen in de ontwerpregelingen zijn aan de raad van 24 oktober 2023 voorgelegd door middel van voornoemde legal opinion waarbij aan de raad is voorgesteld een keuze te maken uit de voorstellen gedaan in deze leidraad. Inhoudelijk is daaraan voorafgaand op 10 oktober in het domein AZ een presentatie/toelichting op het proces gehouden door BZA waarbij ook alle accounthouders van de GR-en (waarin Maastricht deelneemt en die zich door BZA en Cooperation laten adviseren) aanwezig waren.

De concept-zienswijze van de raad is naar aanleiding van het voorgaande – aangepast - geformaliseerd en ingediend tijdens de raadsvergadering van 24 oktober 2023. Het college heeft deze zienswijze na afloop van de formele zienswijzenprocedure bij berichten van 25 oktober aan BZA (terugkoppeling als adviseur) en 30 oktober 2023 aan de Gemeenschappelijke Regelingen (terugkoppeling via hun accounthouders) doen toekomen ter verwerking.

De zienswijze van de raad van Maastricht is vervolgens nagenoeg volledig overgenomen hetgeen heeft geleid tot bovengenoemde toestemming van de raad de dato 28 mei 2024 om de acht genoemde GR-en gewijzigd vast te stellen.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Dit voorstel heeft geen invloed op duurzaamheid: het betreft de implementatie van een wetswijziging in acht gemeenschappelijke regelingen.

5. Effect op de openbare ruimte

n.v.t.

6. Personeel en organisatie

n.v.t.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

n.v.t.

8. Financiën

Voorstel zonder financiële consequenties binnen de begroting. Het betreft de implementatie van een wetswijziging in acht gemeenschappelijke regelingen.

9. Aanbestedingen

n.v.t.

10. Participatie tot heden

n.v.t.

11. Voorstel

Het college besluit:

Kennis genomen hebbend en met inachtneming van de door de raad verleende toestemming d.d. 28 mei 2024 de acht wijzigingsbesluiten overeenkomstig successievelijk de artikelen 1, 51 (RUD Zuid-Limburg), 61 (BsGW) en 95 (HCL) van de Wet gemeenschappelijke regelingen vast te stellen;

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd. Een aantal wijzigingen dient voor 1 juli 2024 geïmplementeerd te zijn in iedere gemeenschappelijke regeling. Het gaat dan om nieuwe instrumenten waarmee de raad in een betere informatiepositie wordt gebracht. Het college heeft de raad eerder een achttal ontwerpwijzigingsbesluiten toegezonden. De raad heeft daar zijn zienswijze over kenbaar gemaakt in zijn vergadering van 24 oktober 2023. Het formele wijzigingsproces is gestart met het geven van deze zienswijze en heeft zijn vervolg gekregen met de door de raad op 28 mei 2024 verleende toestemming aan het college om de ontwerpbesluiten van de gemeenschappelijke regelingen (waarin de zienswijzen van de diverse raden, waterschap en provincie grotendeels zijn verwerkt) gewijzigd vast te stellen.

Daarna kunnen de gewijzigd vastgestelde regelingen – met uitzondering van HCL waar de voorhangprocedure bij de Tweede Kamer nog gevolgd moet worden - gepubliceerd worden. Dit dient uiterlijk 30 juni 2024 te gebeuren.